

De Sovjet-Unie: Een zingend Imperium

MOYAERTS, BASILE, Een zingend Imperium: Een onderzoek naar de muzikale propaganda van de Sovjet-Unie tussen 1945 en 1964, Onuitgegeven masterproef, KU Leuven, opleiding geschiedenis, 2022.

Deze masterproef onderzoekt de discoursveranderingen in de propagandaliederen van de Sovjet-Unie tijdens de leiderschapswissel in 1953 van Stalin naar Chroesjtsjov. In 1945 behaalde Jozef Stalin een militaire overwinning op Nazi-Duitsland en diens bondgenoten in de Tweede Wereldoorlog, maar tijdens de oorlog heeft hij een andere propagandamethode nodig gehad. De analyse vertrekt van de propaganda van Stalin en hoe deze werd aangepast aan de noden om de Sovjet-Unie legitimiteit te geven tijdens de militaire campagnes. Ondanks de initiële intenties van het Sovjetproject, dat niet nationale identiteiten maar klassenidentiteiten de voorgrond moesten nemen, greep Stalin terug naar de vele nationale identiteiten die zich in de U.S.S.R. bevonden. De invasie van Nazi-Duitsland werd zelfs omgeschreven als de *Grote Patriottische Oorlog* en niet als een klassenstrijd. Ook na de oorlog bleef propaganda een belangrijk onderdeel van het Sovjetapparaat en werd de Sovjetsamenleving ervan doordrongen. De ambities van Stalin in de periode na de Tweede Wereldoorlog werden verder gepropagandeerd tot aan zijn dood.

Na Stalin zijn dood in 1953 werd hij opgevolgd door Nikita Chroesjtsjov en hij nam andere standpunten in over de toekomst van de Sovjet-Unie en de socialistische ideologie dan zijn voorganger. Voor Chroesjtsjov was de nalatenschap van Stalin niet onomstreden. Uiteindelijk leidde het binnen het leiderschap van de U.S.S.R. tot een complete ommekeer in de manier waarop Stalin werd gepercipieerd. Op het XXe Partijcongres werd Stalin en de personencultus rondom de persoon zelfs door Chroesjtsjov aangeklaagd. De gepropagandeerde boodschap tijdens de periode van Chroesjtsjov veranderde aanzienlijk en werd ook meer afgestemd op andere noden, zoals de internationale sociale wereld en de ruimtewedloop tijdens de eerste dagen van de Koude Oorlog.

De doelen van de Sovjetpropaganda tijdens deze periode evolueerde aanzienlijk. De gepropagandeerde identiteitsbeleving van de minderheden binnen de Sovjet-Unie veranderde sterk in de overgang van Stalin naar Chroesjtsjov. De imperiale onderstroom van de propaganda kende ook evoluties al waren deze minder substantieel. Uiteindelijk had de propaganda in deze periode slecht één doel en dat was het gedrag en het denkpatroon van de onderdanen van de Sovjet-Unie op verschillende manieren aan te passen. Deze masterthesis is een van de eerste wetenschappelijk onderzoeken naar de discoursveranderingen van propaganda door Sovjetliederen als bron te gebruiken.